

POSTANOWIENIE

30 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 30 kwietnia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa R.S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w G.
o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej R.S.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 23 października 2024 r., V ACa 543/22,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od R.S. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 3 240 zł (trzy tysiące dwieście czterdzieści złotych) kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty;

III. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Katowicach na rzecz adw. L.B. 3 985,20 zł (trzy tysiące dziewięćset osiemdziesiąt pięć złotych dwadzieścia groszy), w tym 745,20 zł podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 1 czerwca 2022 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił powództwo R.S. przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w G. o ochronę dóbr osobistych i nie obciążył powoda kosztami procesu.

Wyrokiem z 23 października 2024 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację powoda (pkt 1); zasądził od powoda na rzecz pozwanego 3 240 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego, z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, za czas od uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty (pkt 2) i przyznał adwokatowi M.K. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w G. 3 985,20 zł, w tym 745,20 zł podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w zakresie punktu 1 i 2. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność z uwagi na naruszenie art. 23 i 24 k.c. oraz art. 24 § 1 w zw. z art. 6 k.c.

W odpowiedzi pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi

kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Przechodząc do oceny twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), należy przypomnieć, że zachodzi ona wówczas, gdy z treści skargi bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że wadliwości przytoczone w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Konieczne jest w związku z tym wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającej na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 r., nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Wymaga przy tym podkreślenia, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015r., IV CSK 189/15). Wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna jest zasadna w stopniu „oczywistym”, jeżeli można ją stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby pogłębionego badania okoliczności sprawy (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Bliższa analiza skargi kasacyjnej wykazała, że w sprawie nie zachodzi oczywista zasadność skargi w przyjętym wyżej rozumieniu.

W sprawie, w której roszczenie oparte jest na zarzucie naruszenia dóbr osobistych, sąd ocenia w pierwszej kolejności, czy doszło do naruszenia określonych dóbr osobistych powoda, a następnie czy dobro rzeczywiście zostało

naruszone przez określone działanie lub zaniechanie pozwanego i dopiero w razie pozytywnego przesądzenia tych kwestii, konieczne jest podjęcie dalszych badań, w tym bezprawności działania, objętej domniemaniem prawnym, które powinien obalić pozwany. Wbrew stanowisku skarżącego nie można przyjąć, że w sprawie doszło do naruszenia tajemnicy korespondencji, gdyż aby przypisać dyrektorowi zakładu karnego bezprawność w rozumieniu art. 23 i 24 k.c., musiałyby zostać spełnione wszystkie przesłanki naruszenia omawianego dobra osobistego.

Na skutek otwarcia przesyłki skierowanej do powoda nie zawsze dochodzi do naruszenia tajemnicy korespondencji czy prawa do prywatności. Przykładem jest sytuacja, w której przesyłka zawiera informacje ogólnie dostępne, nie dotyczące w żadnym stopniu osoby skazanego. Realizacja wniosku o dostęp do informacji publicznej powinna uwzględniać okoliczność, że konstytucyjne prawo dostępu do informacji publicznej ma charakter publicznego prawa podmiotowego. Powód, korzystając ze swoich praw podmiotowych w sferze publicznoprawnej, wystąpił o udzielenie mu informacji w trybie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Odpowiedź udzielona przez organ publiczny w tym trybie ma charakter informacji publicznej, do której dostęp przysługuje każdemu (art. 2 ust. 1 ustawy). Co więcej, organ może udostępnić informację publiczną np. poprzez ogłoszenie w BIP, czy w drodze wyłożenia lub wywieszenia w miejscach ogólnie dostępnych (art. 7 i 11 ustawy). Odpowiedź, o którą wnioskował powód mogła być zatem legalnie upowszechniona przez organ, do którego wystąpił i jest dostępna dla każdego. Odpowiedź ta nie zawiera żadnych danych dotyczących sfery prywatności powoda, a tylko w takim przypadku można by mówić o braku staranności po stronie nadawcy w zapewnieniu poufności przekazywanych informacji. Sprzecznym z istotą udzielania informacji w trybie dostępu do informacji publicznej byłoby oczekiwanie, że strony korespondencji kierować się będą zasadą poufności.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w zw. z § 2 pkt 5 w zw. z § 8 ust. 1

pkt 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Wynagrodzenie pełnomocnika reprezentującego powoda z urzędu ustalono na podstawie § 8 pkt 5 w zw. z § 14 ust. 1 pkt 2 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

A.G.

[a.ł]